

I. Informacja z realizacji rządowego programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem bezpiecznie” przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji w 2009 roku

Zgodnie z uchwałą Nr 218/2006 Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2006 roku w sprawie rządowego programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem bezpiecznie”, zadania określone w Programie koordynowane są przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji. Zadaniem Programu jest wspieranie realizacji ustawowych działań organów administracji rządowej i samorządu terytorialnego na rzecz bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Głównym założeniem Programu jest ograniczenie skali zjawisk i zachowań, które budzą powszechny sprzeciw i poczucie zagrożenia. Jego priorytetowymi celami są: wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców, zapobieganie przestępczości i aspołecznym zachowaniom, poprawa wizerunku Policji i wzrost zaufania społecznego do tej służby oraz aktywizacja lokalnych partnerstw różnych podmiotów działających na rzecz poprawy bezpieczeństwa i porządku publicznego.

W celu właściwej realizacji zadań wynikających z programu **Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji powołał Zespół wspierający koordynację programu**. W jego skład weszli przedstawiciele Ministerstwa Sprawiedliwości, Ministerstwa Edukacji Narodowej, Ministerstwa Obrony Narodowej, Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Finansów, Ministerstwa Sportu i Turystyki, Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwa Gospodarki, Ministerstwa Środowiska, Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwa Infrastruktury oraz formacji (służb) nadzorowanych przez MSWiA (Policja, Straż Graniczna, Państwowa Straż Pożarna).

Na poziomie województwa zadania wynikające z programu koordynuje wojewoda przy pomocy *zespołu*, w skład którego wchodzi przede wszystkim przedstawiciele administracji samorządowej, Policji, Państwowej Straży Pożarnej i Straży Granicznej.

Powiaty i gminy mogą włączać się w realizację programu na zasadzie dobrowolności. Na poziomie powiatu wiodącą rolę w realizacji programu powinien mieć starosta, jako przewodniczący komisji bezpieczeństwa i porządku publicznego, zaś w gminach zadania wynikające z programu powinien inicjować i realizować wójt (burmistrz, prezydent miasta), którego może wspierać rada gminy (miasta) oraz osoby i instytucje działające na rzecz bezpieczeństwa.

W okresie sprawozdawczym Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji podjęło działania w następujących obszarach:

1. Działania koordynująco – organizacyjne:

- a) w 2009 roku zorganizowano 4 posiedzenia Zespołu Koordynującego - wspierającego realizację Programu, podczas których omówiono zadania Zespołu, przyjęto procedury podziału środków z rezerwy celowej budżetu państwa, przeznaczonej na realizację zadań w ramach programu, na łączną sumę 3.000.000 złotych oraz dokonano podziału tej rezerwy na 2009 r. ;
- b) zorganizowano *spotkanie robocze koordynatorów wojewódzkich* rządowego programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem bezpiecznie” - październik 2009 r., W spotkaniu uczestniczyli także członkowie Zespołu Koordynującego realizację Programu - reprezentanci poszczególnych ministerstw, przedstawiciele Policji (Komendy

Główniej Policji oraz koordynatorzy programu z komend wojewódzkich Policji), Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej oraz pracownicy MSWiA.

Celami głównymi spotkania było:

- podsumowanie dotychczasowej realizacji Programu, w tym omówienie sprawozdania z realizacji programu w 2008 roku, ustalenie dalszych kierunków działania (priorytetów),
- omówienie zasad podziału rezerwy celowej na województwa w 2010 roku,
- omówienie dotychczasowych szkoleń dla członków powiatowych komisji bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz wypracowanie optymalnej formuły ich kontynuacji,
- omówienie dotychczasowej współpracy w ramach Europejskiej Sieci Prewencji Kryminalnej (EUCPN) oraz przyjęcie dalszych kierunków współpracy.

W trakcie spotkania położono duży nacisk na omówienie zmian w pozycji prawnej wojewody po wejściu w życie ustawy z dnia 23 stycznia 2009 roku *o wojewodzie i administracji rządowej w województwie* (Dz. U. Nr 31, poz. 206 z póź. zm.).

Przyjęto następujące propozycje do przedstawienia Zespołowi Koordynacyjnemu, wspierającemu realizację Programu:

- określenie maksymalnej kwoty dofinansowania z rezerwy celowej budżetu państwa dla danego projektu – w wysokości do 100.000 zł;
- zwiększenie liczby projektów przekazywanych przez urzędy wojewódzkie do MSWiA z 5 do 7;
- promowanie projektów, które uzyskały dofinansowanie w ramach Programu w latach poprzednich i są kontynuowane w kolejnych latach oraz tych, które opierają się na nowoczesnych, niekonwencjonalnych rozwiązaniach i mogą jednocześnie być wzorem do powielania w innym miejscu.

Wnioski wypracowane podczas tego spotkania zostały przez Zespół Koordynacyjny zaakceptowane.

c) **Strona internetowa programu „Razem bezpieczniej” - Bank Dobrych Praktyk.**

W 2009 roku zmodyfikowano utworzoną w 2007 roku na potrzeby realizacji Programu stronę internetową, a w szczególności Bank Dobrych Praktyk. Strona główna została wyposażona w interaktywną mapę dobrych praktyk, która stanowi płaszczyznę porównawczą osiągnięć poszczególnych województw w obszarze bezpieczeństwa.

Bank Dobrych Praktyk uzupełniany jest na bieżąco – wpisywane są do niego programy i projekty realizowane w poszczególnych obszarach Programu. Głównym bowiem założeniem modyfikacji strony było stworzenie ogólnopolskiej bazy „gotowych” i sprawdzonych inicjatyw w zakresie poprawy bezpieczeństwa, które mogą pomóc w rozwiązywaniu konkretnych problemów danej społeczności lokalnej.

Bank Dobrych Praktyk ma łączyć doświadczenia administracji rządowej, samorządowej oraz organizacji społecznych. Jest to bowiem podstawowy warunek skuteczności programu „Razem bezpieczniej”, którego istotą jest wymiana dobrych praktyk oraz sprawdzonych inicjatyw.

2. **Szkolenia:**

Departament Analiz i Nadzoru Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji we współpracy z Wyższą Szkołą Policji w Szczytnie w 2009 roku kontynuował szkolenia w zakresie przygotowywania i wdrażania programów profilaktycznych na rzecz bezpieczeństwa obywateli.

W ubiegłym roku zorganizowano 7 szkoleń dla województw: podlaskiego, lubelskiego, podkarpackiego, małopolskiego i lubuskiego. Szkolenie to, finansowane ze środków „Razem bezpieczniej”, przygotowuje członków powiatowych komisji bezpieczeństwa i porządku do realizacji zadań związanych z inicjowaniem i organizowaniem działań zapobiegających popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym, rozpoznawaniem i przeciwdziałaniem

zagrożeniom oraz przyczynom ich powstawania, a także tworzeniem powiatowych programów zapobiegania przestępczości.

3. Centralne akcje profilaktyczne:

a) akcja „*Bezpieczne wakacje 2009*”

Na podstawie zalecenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie organizacji działań administracji rządowej na rzecz poprawy bezpieczeństwa podczas wypoczynku corocznie w okresie letnim wojewodowie, jako koordynatorzy akcji podejmują działania zmierzające do realizacji zadań przez służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo, administrację zespoloną oraz zainteresowane jednostki samorządu terytorialnego w województwie.

Bezpieczne wakacje są realizacją wspólnych inicjatyw wojewodów oraz jednostek samorządu terytorialnego, organizacji pozarządowych, a także instytucji organizujących wypoczynek dzieciom i młodzieży w następujących obszarach:

- *bezpieczeństwo na drogach,*
- *bezpieczeństwo w miejscu wypoczynku,*
- *bezpieczeństwo w miejscu zamieszkania.*

Mając na uwadze *wnioski*, wypracowane po realizacji zadań w 2008 roku, działania w 2009 roku w większości województw zostały zapoczątkowane z wyprzedzeniem.

Założeniem towarzyszącym planowaniu działań „*Bezpieczne Wakacje*” było zintegrowanie ich z rządowym programem ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań „*Razem bezpiecznie*”, zakładającym szczególną aktywność we wskazanych wyżej obszarach. Dlatego też propozycje działań przewidzianych do realizacji w ramach akcji „*Bezpieczne wakacje*” często opracowywano we właściwych komórkach organizacyjnych urzędów wojewódzkich w ramach utworzonych wojewódzkich Zespołów Koordynujących - wspierających realizację programu „*Razem bezpiecznie*” na terenie województwa.

Do osiągnięcia celu, którym było przede wszystkim podniesienie poziomu bezpieczeństwa wśród dzieci i młodzieży uczestniczących w różnorodnych formach wypoczynku, wskazane było między innymi:

- *ustalenie najistotniejszych problemów na terenie województwa, dotyczących bezpieczeństwa w czasie wakacji,*
- *podejmowanie zintegrowanych kontroli przez formacje, służby, inspekcje i straże, odnośnie bezpieczeństwa na terenie placów zabaw oraz obiektów wypoczynku letniego,*
- *podejmowanie wspólnych działań Policji, Państwowej Straży Pożarnej i Straży Granicznej ze strażami leśnymi i parkowymi,*
- *współpraca Policji z samorządem terytorialnym, organizacjami społecznymi i kościołami na rzecz poprawy bezpieczeństwa.*

Realizacji zadań w powyższych obszarach towarzyszyły zintegrowane działania wszystkich formacji nadzorowanych przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, wsparte działaniami administracji rządowej i samorządu terytorialnego. Partnerami przy realizacji tej akcji były także Żandarmeria Wojskowa, Straż Ochrony Kolei, oraz straże gminne/miejskie.

W celu zapobiegania zjawiskom patologicznym w miejscu zamieszkania oraz wypoczynku, podejmowane czynności i działania o charakterze edukacyjno-profilaktycznym, skierowane do najmłodszych, realizowane były przy współpracy Policji, Kuratoriów Oświaty oraz podmiotów pozarządowych z uwzględnieniem bieżących zagrożeń i wydarzeń o charakterze przestępczym.

Służby podległe wojewodom podejmowały działania kontrolne i profilaktyczne, pozwalające na wyeliminowanie ewentualnych zagrożeń mogących wystąpić w okresie wakacyjnym. Szczególnie zwracano uwagę na kontrole techniczne autokarów przewożących turystów w ruchu

międzynarodowym oraz sprawdzanie usług świadczonych przez ubezpieczycieli. Polecono również poddanie kontroli warunków realizacji zorganizowanych form wypoczynku dla dzieci i młodzieży pod kątem zapewnienia warunków bezpieczeństwa oraz spełnienia wymagań higieniczno – sanitarnych. Ponadto z uwagi na fakt, iż doświadczenia i statystyki z roku 2008, wskazywały na zwiększone zagrożenie w obszarze *bezpieczeństwa nad wodą* oraz zagrożenie powstawania „dzikich kąpielisk”, w ubiegłym roku w sposób priorytetowy uwzględniano wskazane zagrożenia w działaniach profilaktyczno-prewencyjnych służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo, a także podmiotów, które są odpowiedzialne za organizację i warunki letniego pobytu i wypoczynku.

Również tragiczne wydarzenie w Kamieniu Pomorskim udowodniło, jak ważne jest sprawdzanie stanu obiektów pod kątem zabezpieczenia przeciwpożarowego. Dlatego w 2009 roku realizowane były także działania uwzględniające zagrożenia o charakterze pożarowym.

W ramach działań pn. „Bezpieczne wakacje 2009” zrealizowano szereg przedsięwzięć, polegających m.in. na:

- systematycznej kontroli organizatorów i miejsc letniego wypoczynku (zorganizowanego i niezorganizowanego) dzieci i młodzieży;
- wzmożonej służbie patrolowej oraz akcjach prewencyjnych na terenie obiektów komunikacji publicznej (dworce, lotniska, przystanki, terminale, etc.) oraz w środkach transportu komunikacji publicznej;
- systematycznym monitorowaniu dyskotek, klubów rozrywkowych, lokali gastronomicznych w celu eliminowania zjawisk i zdarzeń mogących skutkować przypadkami naruszania prawa przez nieletnich lub na ich szkodę;
- systematycznej kontroli centrów handlowych i ich rejonów pod kątem zachowania grup nieletnich;
- systematycznej kontroli stanu taboru autobusowego oraz kierujących przewożących grupy turystyczno-wycieczkowe;
- działaniach policyjnych na rzecz bezpieczeństwa na drogach, m.in. w ramach akcji: „*Prędkość*” (działania ukierunkowano na egzekwowanie przez kierujących ograniczeń prędkości), „*Trzeźwość*” (działania ukierunkowano na eliminowanie z ruchu kierujących w stanie po użyciu alkoholu lub w stanie nietrzeźwości, bądź środków działających podobnie do alkoholu), „*Pasy*” (działania ukierunkowano na stosowanie się kierujących i pasażerów do obowiązku jazdy w pasach bezpieczeństwa oraz urządzeń do przewozu dzieci), „*Bezpieczna droga*” (działania ukierunkowano na ograniczenie zdarzeń drogowych, zwłaszcza ze skutkiem śmiertelnym), „*Truck*” (działania ukierunkowano na ujawnienie i eliminowanie nieprawidłowości występujące w transporcie drogowym), „*Niechronieni uczestnicy ruchu drogowego*” (działania ukierunkowano na poprawę bezpieczeństwa pieszych uczestników ruchu);
- spotkaniach profilaktycznych z dziećmi i młodzieżą (edukacja na temat zjawisk występujących podczas wypoczynku letniego);
- systematycznych kontrolach kąpielisk strzeżonych i niestrzeżonych oraz patrolowaniu akwenów z pokazami sprzętu wodnego.

b) Ogólnopolska akcja profilaktyczna – Czwarty Przystanek „**Profilaktyka a Teatr**” – Miętne k. Garwolina.

Ideą programu „Profilaktyka a Teatr” są działania angażujące młodzież w dramę lub teatr, tematycznie skierowane przeciwko patologii społecznej. Program obejmuje cztery obszary: działanie, edukację, informację oraz akcję. Przedsięwzięcie to ma na celu przede wszystkim, ograniczenie zjawiska narkomanii wśród uczniów szkół ponadpodstawowych, inspirowanie rodziców młodzieży szkolnej do pogłębiania wiedzy z zakresu profilaktyki narkotykowej, jak również komunikowanie oraz inicjowanie przez Policję wspólnych działań skierowanych przeciwko zjawiskom patologii społecznej.

Natomiast akcja pn. „*Przystanek PaT*” realizowana jest raz w roku, w okresie letnich wakacji. Akcja trwa około 5 dni i biorą w niej udział liderzy programu, wolontariusze oraz grupy teatralne

z całego kraju, które realizują spektakle edukacyjno-profilaktyczne. Podczas Przystanku odbywają się warsztaty profilaktyczne, artystyczne oraz prowadzone są młodzieżowe fora dyskusyjne, natomiast w trakcie jego finału uczestnicy prezentują efekty pracy warsztatowej.

Czwarty Przystanek PaT odbył się w dniach 6 - 10 lipca ub. w miejscowości Miętne k. Garwolina.

c) Kampania „**Rowerem bezpiecznie do celu**” oraz konkurs na projekt „**Miasteczka ruchu drogowego**”

Podobnie jak w 2008 r., także 2009 roku Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji we współpracy z Ministerstwem Infrastruktury oraz Komendą Główną Policji ogłosiło Konkurs dla jednostek samorządu terytorialnego na projekt *miasteczka ruchu drogowego*, pn. „**Budujemy Miasteczka Ruchu Drogowego**”. Celem opracowanego w MSWiA Konkursu jest zaktywizowanie jednostek samorządu terytorialnego w zakresie działań w obszarze bezpieczeństwa ruchu drogowego, wybranie i nagrodzenie projektów w zakresie doposażenia i modernizacji *miasteczek ruchu drogowego*, którego funkcjonowanie powinno przyczynić się do podniesienia bezpieczeństwa w ruchu drogowym poprzez edukację dzieci i młodzieży, w zakresie wychowania komunikacyjnego, a w szczególności:

- popularyzowania zasad i przepisów ruchu drogowego,
- kształtowania nawyków prawidłowego zachowania się w ruchu drogowym, w charakterze rowerzysty,
- stworzenia warunków dla dzieci i młodzieży do przeprowadzania egzaminów na kartę rowerową i motorowerową,
- popularyzowania roweru jako środka transportu, rekreacji i sportu.

Do konkursu w 2009 roku przystąpiły 52 podmioty.
Komisja konkursowa przyznała następujące nagrody:

I miejsce - miasto Przasnysz - 50.000 zł,

II miejsce - gmina Żurawica - 30.000 zł,

III miejsce - miasto i gmina Zawiercie - 20.000 zł.

Natomiast pięciu wyróżnionym jednostkom samorządu terytorialnego, wręczono dyplomy oraz przekazano rowery ufundowane przez firmę Arkus&Romet.

Uroczyste rozstrzygnięcie konkursu na budowę, doposażenie i modernizację „Miasteczek Ruchu Drogowego” skorelowane było ściśle z ogólnopolską kampanią edukacyjną oraz zmasowanymi działaniami policyjnymi pn. "Rowerem bezpiecznie do celu". Inauguracja działań miała miejsce 31 maja 2009 roku w Komendzie Stołecznej Policji, w połączeniu z wręczeniem nagród laureatom Konkursu oraz przejazdem rowerzystów oraz zaproszonych gości ulicami Warszawy na Pole Mokotowskie, gdzie w ramach *Międzynarodowego Dnia Dziecka* służby resortu spraw wewnętrznych i administracji realizowały działania profilaktyczne. Rodzice z dziećmi odwiedzali mobilne Miasteczko Ruchu Drogowego, obsługiwane przez policjantów Biura Ruchu Drogowego KGP, w którym dzieci mogły sprawdzić swoje umiejętności z zakresu wiedzy prawa o ruchu drogowym i zdać egzamin na *kartę rowerową*. Przeprowadzono także liczne konkursy z udziałem dzieci jak i dorosłych z zakresu profilaktyki ruchu drogowego. Uczestnicy otrzymywali nagrody w postaci odbłaskowych kamizelek, opasek i innych tego typu akcesoriów.

Natomiast wiodącym założeniem kampanii **"Rowerem bezpiecznie do celu"**, było promowanie bezpieczeństwa w ruchu drogowym rowerzystów, a w szczególności dzieci i młodzieży. Biorąc pod uwagę nasilenie w okresie wiosenno-letnim negatywnych zjawisk, związanych z pojawieniem się na drogach rowerzystów, kampanię przeprowadzono od czerwca do sierpnia.

Działania policyjne polegały m.in. na nasileniu kontroli kierujących pojazdami silnikowymi, którzy nie przestrzegają przepisów ruchu drogowego w stosunku do rowerzystów, egzekwowaniu przestrzegania przepisów ruchu drogowego przez osoby kierujące rowerami, ze zwróceniem szczególnej uwagi na stan techniczny pojazdów i ich obowiązkowe wyposażenie, nasileniu kontroli

drogowych w zakresie posiadania karty rowerowej przez dzieci i młodzież, jak również obowiązku zapewnienia opieki dzieciom poniżej 7 roku życia, które korzystają z drogi publicznej.

d) Konkurs dla jednostek samorządu terytorialnego **„Bezpieczeństwo imprez sportowych”**

W 2009 roku, po raz pierwszy ogłoszono konkurs dla jednostek samorządu terytorialnego pn. „Bezpieczeństwo imprez sportowych”. Celem Konkursu było wyłonienie i nagrodzenie projektów, które przewidują poprawę bezpieczeństwa w czasie imprez sportowych, a w szczególności podniesienie bezpieczeństwa imprez sportowych poprzez edukację dzieci i młodzieży w zakresie:

- popularyzowania zasad kulturalnego kibicowania,
- kształtowania nawyków prawidłowego zachowania się w trakcie masowych imprez sportowych,
- stworzenia warunków dla dzieci i młodzieży do bezpiecznego uczestniczenia w masowych imprezach sportowych,
- popularyzowania sportu jako metody spędzania czasu wolnego,
- organizacji zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych, obozów sportowo-rekreacyjnych oraz imprez sportowych mających na celu zapewnienie prawidłowego funkcjonowania obiektów sportowych,
- zapewniania prawidłowego wychowania dzieci i młodzieży i przygotowania do udziału w masowych imprezach sportowych,
- stworzenia warunków dla dzieci i młodzieży do przeprowadzania egzaminów na kartę rowerową i motorowerową,
- popularyzowania roweru jako środka transportu, rekreacji i sportu.

Komisja Konkursowa przyznała następujące nagrody:

I miejsce - Starostwo Powiatowe Police - 50.000 zł ,

II miejsce - Urząd Miasta Gorzowa Wielkopolskiego - 30.000 zł ,

III miejsce - Urząd Miasta Łęknicy – 20.000 zł.

e) Akcja profilaktyczna **„Uczyć i bawić”**

W ubiegłym roku zainaugurowano cykl spotkań ze sportowcami, których celem była realizacja profilaktycznych form kształcenia postaw wśród dzieci i młodzieży. Spotkania takie z udziałem pięściarza Krzysztofa „Diablo” Włodarczyka oraz policjantów odbywały się z uczestnikami kolonii i obozów pod hasłem *„Sport jako alternatywa dla uzależnień i forma samorealizacji, oraz sposoby unikania zagrożeń i bezpiecznego spędzania wakacji”*.

Spotkania współorganizowane były z grupą *Bullit KnockOut Promotions* jako cykl spotkań w nowatorskiej formule, które miały większą szansę trafić do dzieci i młodzieży, niż tradycyjne pogadanki. Spotkania profilaktyczne z dziećmi i młodzieżą wypoczywającą na obozach i koloniach były elementem realizowanych przez MSWiA z podległymi służbami działań w ramach akcji *„Bezpieczne Wakacje 2009”*. Spotkania odbyły się w następujących ośrodkach:

- ✓ w Ośrodku Kolonijno-Wypoczynkowym Caritas w Broku (*mazowieckie*),
- ✓ w Integracyjnym Centrum Opieki, Wychowania, Terapii Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Serocku (*mazowieckie*),
- ✓ w ośrodku wypoczynkowym – *Domu Wczasów Dziecięcych* w Jodłowie Tuchowskiej (*małopolskie*).

f) Akcja **„Tornister pełen uśmiechów”**

We wrześniu 2009 roku, na rzeszowskim rynku, odbył się piknik rodzinny, w który zaangażował się również resort spraw wewnętrznych i administracji. Impreza miała na celu zbiórkę pieniędzy i pomocy szkolnych dla dzieci z rodzin, które ucierpiały podczas ostatniej powodzi. W ramach tej akcji 1500 dzieci powodziarzy otrzymało wyprawki szkolne. W organizacji tego wyjątkowego

przedsięwzięcia, Caritasowi pomogło również MSWiA wraz ze służbami poprzez zakup gadżetów odblaskowych. Akcja została zorganizowana dla dzieci, które zaczęły rok szkolny 2009/2010.

4. **Poradniki:**

W celu upowszechnienia wiedzy wśród społeczeństwa w latach 2007/2008 opracowano, a zaktualizowano w 2009 we współpracy z Policją, Strażą Graniczną i Państwową Strażą Pożarną **poradniki tematyczne:**

- „Jak unikać zagrożeń”
- „Jak bezpiecznie przekraczać granice Polski”
- „Jak złożyć zawiadomienie o przestępstwie”
- „Jak postępować w razie pożaru, jak zapobiegać pożarom”
- „Tworzenie i funkcjonowanie grup osiedlowych oraz miejskich map bezpieczeństwa”
- „Jeśli musisz zeznawać – rola świadka w postępowaniu karnym”
- „Tworzenie i funkcjonowanie miasteczek RD”.

Natomiast w 2009 r., we współpracy z Ministerstwem Sportu i Turystyki opracowano i wydano nowy poradnik - **„Program przeciwdziałania poprzez sport agresji i patologii wśród dzieci i młodzieży – poradnik uczestnika programu”**.

Poradniki te stanowią stale uaktualniany zbiór informacji i wiedzy z zakresu wiktymologii oraz przyczyn powstawania najczęstszych zagrożeń. Kolportowane są przy okazji organizacji wszystkich spotkań związanych z realizacją Programu. Treść poradników jest także zamieszczana na stronie internetowej programu „Razem bezpiecznie”.

Inne działania w ramach programu „Razem bezpiecznie”

1. Kampania „Kocham. Nie biję”.

Pomysłodawcą kampanii jest Konrad Wojterkowski - Prezes Fundacji Krajowe Centrum Kompetencji "KCK".

Kampania wpisana została do rządowego programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem bezpiecznie”. W pierwszej odsłonie, została przeprowadzona w 2008 roku. Jej celem było m.in. propagowania haseł związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie i ograniczeniem jej skutków, zwiększenie społecznego zaangażowania w sprawy związane z przeciwdziałaniem ww. zjawisku poprzez podnoszenie społecznej wrażliwości w odniesieniu do szeroko rozumianej przemocy, poszerzenie poziomu wiedzy obywateli na temat przemocy domowej oraz promowanie wartości rodzinnych. Powyższy projekt kampanii społecznej zakładał, iż oprócz instytucji administracji publicznej, mediów, do współpracy włączą się także przedstawiciele świata kultury wraz ze swoimi dziećmi.

W 2009 roku, Fundacja Krajowe Centrum Kompetencji, we współpracy z MSWiA i Policją, po raz drugi zorganizowała kampanię społeczną „Kocham. Nie biję”. Ubiegłoroczna kampania miała wyjątkowy charakter, gdyż partnerami akcji byli także m.in.: Ministerstwo Sprawiedliwości, Ministerstwo Zdrowia, Ministerstwo Edukacji Narodowej, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej oraz Rzecznik Praw Dziecka.

Dzięki wsparciu poszczególnych resortów kampania miała szerszy zasięg, tym samym materiały informacyjne zostały rozdyskrebowane do placówek użyteczności publicznej. W 2009 roku kampania „Kocham. Nie biję” została rozszerzona o hasła: znane z poprzedniej kampanii „Kocham. Reaguję” oraz dwa nowe „**Kocham. Nie krzyczę**” i „**Kocham. Mam czas**”. Kampania była

promowana przez spoty telewizyjne, bezpłatnie emitowane przez stacje telewizyjne takie jak: Polsat, TVN, TV4, Superstacja, MTV, VIVA oraz spoty radiowe.

Projekt widoczny był na 3600 billboardach oraz 200 tysiącach plakatów. Dodatkowo spoty telewizyjne można było oglądać w sieci kin Multikino i Silver Screen. Ponadto w ramach kampanii została uruchomiona infolinia, do której można było zgłaszać informacje o każdym przypadku przemocy w rodzinie. Dzięki współpracy z Policją wszystkie przypadki wymagające nagłej interwencji były zgłaszane do jednej z Wojewódzkich Komend Policji, a za ich pośrednictwem do lokalnych jednostek Policji na terenie całego kraju.

2. Program „STOP 18!”

W 2009 roku kontynuowano, zapoczątkowane w roku 2007 działania resortu spraw wewnętrznych i administracji w ramach XII edycji Programu „STOP18!”. Program Odpowiedzialnej Sprzedaży Wyrobów Tytoniowych „STOP 18!” powstał z inicjatywy Krajowego Stowarzyszenie Przemysłu Tytoniowego.

W ramach realizacji tej akcji Komenda Główna Policji oraz Krajowa Rada Komendantów Straży Miejskich i Gminnych otrzymały od Koordynatorów Programu „czarną listę”, opracowaną w oparciu o badanie „Tajemniczy Klient”, z adresami 1951 punktów sprzedaży, w stosunku do których istnieje wątpliwość, czy punkty przestrzegają prawa dot. zakazu sprzedaży wyrobów tytoniowych małoletnim. Lista pomogła służbom kontrolnym skutecznie prowadzić działania, w tym zapraszać sprzedawców do Szkoły Odpowiedzialnej Sprzedaży, czyli na zajęcia z zasad zgodnego z prawem handlu wyrobami tytoniowymi. Równocześnie ze startem Programu „STOP18!” do około 2,5 tys. jednostek samorządu terytorialnego trafiło zaproszenie do udziału w Ogólnopolskim Dniu Odpowiedzialnej Sprzedaży, który przeprowadzony został w dniu 10 września 2009 roku. W ubiegłorocznej edycji programu uczestniczyło 175 jednostek Straży Miejskiej z 16 województw, wszystkie Komendy Powiatowe Policji oraz kilkadziesiąt drużyn ZHP. Sprzedawcy otrzymali materiały edukacyjne oraz oznakowania na punkty sprzedaży, które mają przypominać o obowiązującym prawie. Prowadzone były również szkolenia z zasad handlu i technik asertywnej odmowy.

XII Program „STOP18!” poparło 26 parlamentarzystów. To dzięki nim zaproszenie do udziału w akcji spotkało się z bardzo dużym odzewem ze strony jednostek samorządu terytorialnego. Do udziału w Ogólnopolskim Dniu Odpowiedzialnej Sprzedaży zgłosiło się ponad 100 gmin, które w ramach akcji przekazały między innymi materiały dla rodziców uczniów szkół gimnazjalnych – *Jak uchronić twoje dziecko przed paleniem?*

3. „Turystyka narkotykowa” – kampania Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii

W 2009 r., wzorem roku 2008, MSWiA we współpracy z Krajowym Biurem Przeciwdziałania Narkomanii przeprowadziło ***kampanię profilaktyczną*** z okazji Międzynarodowego Dnia Przeciwdziałania Narkomanii, dotyczącą bezpieczeństwa podróży zagranicznych obywateli polskich. Kampania zrealizowana przy współpracy Komendy Głównej Policji i Komendy Głównej Straży Granicznej. Akcja prowadzona była przed i w trakcie okresu wakacyjnego, natomiast działania profilaktyczne, podejmowane w ramach kampanii, obejmowały m.in.:

- podniesienie świadomości oraz zwrócenie uwagi obywateli polskich, szczególnie młodych ludzi podróżujących poza granicami RP na istnienie realnych zagrożeń ze strony narkotykowych grup przestępczych,
- zachęcenie podróżnych do zgłaszania służbom granicznym wszelkich prób wykorzystania ich do wyświadczenia tego typu „przysługi”,
- wyrobienie nawyku kontroli bagażu i stałego nadzoru nad nim.

W ramach tej edycji działań, przekazane przez Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii *ulotki informacyjno-edukacyjne*, w ilości 20.000 sztuk w większości zostały rozesłane do Oddziałów Straży Granicznej oraz 500 sztuk do jednostek terenowych Policji, które kolportowały

je podczas organizowanych na swoim terenie imprez okolicznościowych, bądź uroczystości (np. "Bezpieczne wakacje", pikniki rodzinne, etc.).

4. Promocja działań „Razem bezpieczniej” na forum międzynarodowym:

a) EUCPN (Europejska Sieć Prewencji Kryminalnej)

Europejska Sieć Prewencji Kryminalnej została powołana na mocy decyzji Rady UE z dnia 28 maja 2001 roku, w wyniku realizacji postanowień szczytu w Tampere. Głównym zadaniem EUCPN jest rozwijanie programów prewencyjnych dla wszelkich rodzajów przestępczości, ze szczególnym uwzględnieniem zachowań osób nieletnich, przestępczości miejskiej i narkotykowej, na poziomie Unii Europejskiej, a także wspieranie programów i działań krajowych oraz lokalnych.

Należy podkreślić, iż tematyka zapobiegania przestępczości realizowana w ramach EUCPN ma charakter multidyscyplinarny – wymaga skoordynowanych działań organów ścigania, programów edukacyjnych, rozwiązań w zakresie kwestii socjalnych, czy urbanistycznych.

Decyzją Rady z dnia 28 maja 2001 r. ustanowiono Europejską Sieć Prewencji Kryminalnej. Decyzja ta utraciła moc, z chwilą wejścia w życie nowej Decyzji Rady 2009/902/WSiSW z dnia 30 listopada 2009 r. ustanawiającej Europejską Sieć Zapobiegania Przestępczości i uchylającą decyzję 2001/427/WSiSW.

EUCPN przyczynia się do rozwoju różnych aspektów zapobiegania przestępczości na poziomie Unii Europejskiej oraz wspiera działania z zakresu zapobiegania przestępczości na poziomie krajowym i lokalnym. Zgodnie z nową decyzją, do zadań Sieci należy między innymi:

- ułatwianie współpracy, wymiany informacji między podmiotami zajmującymi się zapobieganiem przestępczości,
- zbieranie i przekazywanie informacji, w tym dobrych praktyk w zakresie prowadzonych działań w dziedzinie zapobiegania przestępczości,
- organizowanie konferencji, a w szczególności dorocznej konferencji dotyczącej dobrych praktyk oraz innych działań, w tym w zakresie dorocznej europejskiej nagrody w dziedzinie zapobiegania przestępczości.

Z chwilą wejścia do Unii Europejskiej, Polska uczestniczy w pracach EUCPN poprzez krajowego przedstawiciela. Mając na względzie fakt, że zadania EUCPN wymagają niejednokrotnie uzgodnienia stanowiska na szczeblu ministerialnym, na początku 2010 r. zadania związane z udziałem w EUCPN zostały przejęte od KGP przez MSWiA i wyznaczono krajowego przedstawiciela w EUCPN z ramienia MSWiA.

W związku z objęciem w drugiej połowie 2011 roku przewodnictwa w EUCPN, nałożone zostały na Polskę m.in. następujące zadania:

- zorganizowanie dwóch spotkań Zarządu EUCPN (w skład wchodzi przedstawiciele krajowi wszystkich państw członkowskich UE),
- zorganizowanie Konferencji Dobrych Praktyk, która będzie się również łączyła z 10-leciem EUCPN (przewiduje się udział około 200-300 osób ze wszystkich państw członkowskich UE). W kalendarzu spotkań przygotowanym przez UKIE, konferencja ta została zakwalifikowana jako spotkanie wysokiego szczebla (termin konferencji określono na 19-21.12.2011r.),
- przygotowanie konkursu i przyznanie Europejskiej Nagrody Prewencji Kryminalnej (ECPA).

b) Udział w europejskim konkursie na najlepszy program prewencyjny ECPA

Zarząd Europejskiej Sieci Prewencji Kryminalnej w ramach promocji dobrych praktyk w przeciwdziałaniu przestępczości, organizuje corocznie konferencję „Best Practice Conference”. Jednym z punktów konferencji jest przyznanie europejskiej nagrody prewencji kryminalnej (European Crime Prevention Award – ECPA) za najlepszy projekt, zrealizowany w ubiegłych latach w krajach członkowskich UE.

W związku z organizacją Konferencji Dobrych Praktyk w dniach 9-10 grudnia 2009 roku w Sztokholmie, przez Zarząd Europejskiej Sieci Prewencji Kryminalnej (EUCPN) w ramach

promocji dobrych praktyk w prewencji oraz w celu wytypowania do nagrody ECPA jednego projektu z Polski, powołano międzyresortowy *zespół roboczy*, w ramach **Zespołu Koordynującego realizację programu „Razem bezpieczniej”**. Tematem konferencji było „Zapobieganie przestępczości oraz wiktyimizacji wśród dzieci i młodzieży. Współczesne i przyszłe wyzwania – szkoła, cyberprzestrzeń i werbunek do grup przestępczych”.

Decyzją Zespołu, wynikającą z podsumowania punktacji ocenianych projektów oraz analizy merytorycznej, do konkursu ECPA zarekomendowano projekt pn. *Kampania medialna i edukacyjna „STOP cyberprzemocy”, realizowany przez Fundację Dzieci Niczyje. Ponadto projekty:*

- ***Ogólnopolski Program Komendy Głównej Policji „Profilaktyka a Teatr”***
oraz
- ***„Poprawa bezpieczeństwa dzieci i młodzieży szkolnej w Legionowie”***

przekazano organizatorom jako *dobre praktyki* do zaprezentowania na Konferencji Dobrych Praktyk EUCPN w Sztokholmie.

Należy jednak zaznaczyć, że w 2008 roku, projekt pn. ***„Razem bezpieczniej w Czeladzi”*** *wcześniej* wybrany i dofinansowany w ramach programu „Razem bezpieczniej”, jako polska propozycja do zaprezentowania na Konferencji Dobrych Praktyk ***został podczas Konferencji wyróżniony (nie było dotychczas takiej praktyki).***

Finansowanie programu „Razem bezpieczniej”

W budżecie państwa na rok 2009₂ w ramach rezerwy celowej na realizację programu „Razem bezpieczniej” zabezpieczono kwotę 3.000.000 złotych na aktywizację społeczności lokalnych. Kwota ta jest przekazywana do budżetów wojewodów na zadania realizowane przez organizacje pozarządowe i jednostki samorządu terytorialnego.

Zgodnie z założeniami programu „Razem bezpieczniej” środki finansowe mogą zostać przyznane: jednostkom samorządu terytorialnego na zasadzie porozumień administracyjnych lub organizacjom pozarządowym na zasadzie otwartych konkursów ofert.

W 2009 roku do MSWiA wpłynęło 85 projektów na łączną sumę 6.665.059 zł. Zespół zarekomendował przyznanie dotacji na łączną kwotę 2.799.896 zł na dofinansowanie 33 projektów. Natomiast kwotę w wysokości 200 tys. zł przeznaczono na nagrody dla jednostek samorządu terytorialnego w konkursach *„Budujemy Miasteczko Ruchu Drogowego”* oraz *„Bezpieczeństwo imprez sportowych”* (po 100 tys. zł).

Powyższego podziału środków finansowych, zabezpieczonych w ramach rezerwy celowej, tj. **2 800 000 zł**, dokonano przyjmując minimalny poziom uzyskanych punktów (62 pkt). Przy powyższym założeniu, kwota dofinansowania na kwalifikujące się projekty wynosiła **2 852 671 zł**, czyli była wyższa o **52 671 zł** od sumy przeznaczonej na dofinansowanie projektów profilaktyczno-prewencyjnych w 2009 roku. W związku z tym, że po podsumowaniu, dofinansowanie przekroczyło **2 800 000 zł** decyzją Zespołu każdemu projektowi ujęto po **1,85%** z pierwotnie otrzymanego dofinansowania, co w sumie stanowiło przekroczoną sumę posiadanych środków, tj. **52 671 zł**.

**Informacja o liczbie jednostek samorządu terytorialnego aplikujących
(ubiegających się) o środki finansowe w ramach Programu w latach 2007-2009**

WOJEWÓDZTWO	2007		2008		2009		Kwota dofinansowania /przyznana/ /zł/		
	Liczba podmiotów aplikujących	Liczba podmiotów dofinansow anych	Liczba podmiotów aplikujących	Liczba podmiotów dofinansowanych	Liczba podmiotów aplikujących	Liczba podmiotów dofinansowanych	2007	2008	2009
dolnośląskie	120	0	19	0	18	3	0	0	554.661
kujawsko-pomorskie	40	5	32	4	42	1	182.200	184.597	80.623
lubelskie	28	5	2	1	30	0	294.300	70.000	0
lubuskie	12	5	22	10	22	10	330.000	413.100	296.020
łódzkie	51	1	34	1	29	2	71.300	19.500	108.147
małopolskie	51	4	57	2	80	2	290.000	116.307	67.969
mazowieckie	11	4	27	5	22	4	339.000	416.934	276.124
opolskie	20	1	16	2	14	3	61.300	184.340	130.165
podkarpackie	43	3	30	4	27	2	142.100	149.580	87.405
podlaskie	46	2	6	1	3	0	175.100	162.200	0
pomorskie	20	5	10	5	18	2	288.400	98.451	178.751
śląskie	62	5	63	4	26	4	184.100	155.670	327.527
świętokrzyskie	5	0	32	5	27	3	0	323.416	225.352
warmińsko-mazurskie	20	4	37	3	30	3	261.100	280.326	199.597
wielkopolskie	5	5	5	1	30	0	240.000	96.900	0
zachodniopomorskie	48	3	43	3	41	3	141.100	320.270	267.557
Razem	582	52	435	51	459	42	3 000 000	2 991 591	2.799.898

Wojewodowie po przeprowadzeniu konkursów dla organizacji pozarządowych oraz po podpisaniu porozumień administracyjnych z jednostkami samorządu terytorialnego, wystąpili do Ministra Finansów z wnioskami o zwiększenie budżetów województw ze środków rezerwy celowej.

Wszystkie projekty oceniane były zgodnie z następującymi kryteriami:

- uzasadnienie potrzeby realizacji projektu,
- znaczenie zadania dla realizowanych kierunków i celów programu „Razem bezpiecznie”,
- spodziewane rezultaty realizacji projektu,
- wysokość środków na realizację projektu,
- termin i miejsce realizacji projektu.

Rezerwa celowa budżetu państwa na 2009 r. w została podzielona na województwa w następujący sposób:

WOJEWÓDZTWO	ŚRODKI PRYZNANE	ŚRODKI WYKORZYSTANE	NAGRODY KONKURSOWE
dolnośląskie	554.661	504.545	0
kujawsko-pomorskie	80.623	80.623	0
lubelskie	0	0	0
lubuskie	296.020	296.020	50.000
łódzkie	108.147	108.147	0
małopolskie	67.969	67.969	0
mazowieckie	276.124	276.124	50.000
opolskie	130.165	130.165	0
podkarpackie	87.405	87.405	30.000
podlaskie	0	0	0
pomorskie	178.751	178.751	0
śląskie	327.527	327.527	20.000
świętokrzyskie	225.352	172.352	0
warmińsko-mazurskie	199.597	199.597	0
wielkopolskie	0	0	0
zachodniopomorskie	267.557	267.557	50.000
	2.799.898	2.696.782	200.000
		2.896.782 (2.897 tys. zł.)	

Natomiast w odniesieniu do obszarów działania Programu, podział ten (z wyłączeniem przyznanych nagród finansowych w konkursach – 200.000 zł) przedstawia się następująco:

✓ bezpieczeństwo w miejscach publicznych	990.354 zł
✓ bezpieczeństwo w szkole	938.235 zł
✓ bezpieczeństwo w ruchu drogowym	258.988 zł
✓ przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	337.815 zł
✓ ochrona dziedzictwa narodowego przed kradzieżami i dewastacją, nielegalnym wywozem za granicę	274.506 zł

Natomiast środki zabezpieczone w budżecie MSWiA na realizację programu (działania o charakterze centralnym – promocja, informacja, zadania koordynacyjne, badania opinii społecznej) w roku 2009 w cz.42 budżetu państwa przeznaczono na:

Lp.	Zrealizowane zadania	Wydatkowana kwota
1.	Zorganizowanie konferencji podsumowującej realizację programu „Razem bezpieczniej” w roku 2008	7.973,55 zł
2.	Modyfikacja strony internetowej Programu	19.520,00 zł
3.	Szkolenia dla członków powiatowych komisji bezpieczeństwa i porządku (samorządowców i Policji) – WSPol. Szczytno	23.751,04 zł
4.	Poradniki	14.883,02 zł
5.	Kampania informacyjna „Rowerem bezpiecznie do celu”	38.004,00 zł
6.	„Bezpieczne wakacje”	6.563,60 zł
7.	Środki przekazane na realizację programu „PaT”	50.000,00 zł
8.	Rozstrzygnięcie konkursu „Bezpieczeństwo imprez sportowych”	323,08 zł
9.	Pomoc dla dzieci z terenu Rzeszowa – „Tornister pełen uśmiechów”-	12.451,00 zł
10.	Sfinansowanie spotkania koordynatorów - 2 X 2009	4.018,68 zł
11.	Szkolenie dla przedstawicieli Straży Gminnych	684,38 zł
12.	Kampania profilaktyczna „Bezpieczne życie”	8.199,01 zł
13.	Promocja programu (w tym zakup gadżetów w związku z konferencją w PKOl)	3.578,87 zł
	RAZEM:	189.950,23 zł

Wstępna wysokość środków: 320.000 zł

Plan po zmianach: 190.000 zł

Zmniejszenia w ramach budżetu MSWiA: 130.000 zł

Podsumowanie

Program „Razem bezpieczniej” to program rządowy, którego głównym celem jest aktywizacja i wspieranie inicjatyw lokalnych na rzecz poprawy bezpieczeństwa i porządku publicznego. Dlatego też rezerwa celowa w wysokości 3.000.000 złotych, zabezpieczona corocznie w budżecie państwa na realizację programu, przeznaczona jest na dofinansowywanie projektów realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego oraz przez organizacje pozarządowe.

Realizację programu koordynuje Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji (Departament Analiz i Nadzoru). Działania te są wspierane przez Zespół, w skład którego wchodzi przedstawiciele różnych resortów oraz służb nadzorowanych przez MSWiA.

Obszary działania w ramach, których mogą być dofinansowywane zadania programu „Razem bezpieczniej”, to m.in. analiza zagrożeń bezpieczeństwa i diagnoza potrzeb społeczności lokalnych w zakresie bezpieczeństwa, realizacja przedsięwzięć z zakresu szeroko rozumianej edukacji dla bezpieczeństwa, inicjowanie przedsięwzięć z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, inicjowanie przedsięwzięć mających na celu przeciwdziałanie i ograniczenie przestępczości dzieci i młodzieży, w szczególności w szkołach, w tym przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej, promowanie rozwiązań zwiększających bezpieczeństwo w zakresie planowania przestrzeni publicznej, promowanie wykorzystania możliwości technicznych (m.in. monitoringu), przedsięwzięcia mające na celu promowanie bezpieczeństwa podczas imprez masowych.

Zainteresowanie ideą Programu z roku na rok rośnie, a inicjatywy zgłaszane do dofinansowania w jego ramach, są realizowane z coraz większym rozmachem.

Jednakże niezbędne jest zwiększenie liczby działań szkoleniowych, w tym także edukacji w zakresie sposobu wykorzystania środków uzyskanych na realizację zadań w ramach Programu, a także wykorzystania innych środków przekazu poza stroną internetową, np. ulotek, plakatów, itp.

Ponadto należy zaznaczyć, że zgodnie z wymogami i warunkami określonymi w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. *o finansach publicznych* (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.), w rządowym programie ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem bezpiecznie!”, jako programie wieloletnim, wskazano również wartość miernika mierzącego stopień realizacji zadań. Miernik ten określa liczbę powiatów, które przystąpiły do realizacji powyższego Programu. W roku 2009 wyniósł on 223 jednostki samorządowe.

W 2007 roku do MSWiA wpłynęły 94 projekty na łączną sumę 5.386.725 zł - dofinansowano 47. W 2008 roku do MSWiA wpłynęło 77 projektów na łączną sumę 6.473.803 zł - dofinansowano 41 (należy zaznaczyć, że występująca różnica pomiędzy liczbą podmiotów dofinansowanych, a liczbą projektów dofinansowanych wynika z tego, iż w ramach danego projektu może zostać wyłonionych, a tym samym dofinansowanych kilku realizatorów zadań/zadania – szczególnie dot. organizacji pozarządowych). Natomiast w 2009 wpłynęło 85 projektów na łączną sumę 6.665.058 zł, a wnioskowano do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji o dofinansowanie 33 projektów.

To, że liczba projektów dofinansowanych w ubiegłym roku zmalała, nie oznacza mniejszego zainteresowania programem, ponieważ projekty zostały skalkulowane przez realizatorów na wyższe kwoty. Należy także pamiętać, że z programu rządowego są **one dofinansowywane, a nie finansowane w całości** – tak więc jednostki samorządu terytorialnego, czy też organizacje pozarządowe przeznaczyły na ich realizację znacznie wyższe środki własne. Ponadto liczba dofinansowanych projektów nie jest adekwatna do liczby podmiotów otrzymujących dotacje, z uwagi na fakt wykonywania wielu różnych zadań, w ramach danego projektu. **Mimo, że z budżetu państwa na projekty lokalne przeznacza się corocznie 3.000.000 zł, środki przeznaczone na realizację projektów lokalnych faktycznie są przynajmniej dwukrotnie wyższe.**

Pozytywnym trendem, jaki daje się zaobserwować przez 3 – letni okres realizacji Programu, jest coraz ściślejsza współpraca, zarówno na poziomie centralnych instytucji realizujących programy i inicjatywy profilaktyczne o charakterze ogólnopolskim, jak i instytucji poziomu lokalnego.

Ta wymiana doświadczeń i integracja wysiłków różnych podmiotów, przekłada się na poprawę bezpieczeństwa i porządku publicznego w państwie.